

Бранко Р. ЗЛАТКОВИЋ*
Институт за књижевност и уметност
Београду

Оригинални научни рад
Примљен: 11. 1. 2025.
Прихваћен: 27. 2. 2025.

„ДАНИЦА” – ЗАБАВНИК ВУКА КАРАЈИЋА КАО ЛИТЕРАРНА ТЕМА**

Вук Караџић је објавио пет годишта Забавника *Данице* (1826–1829, 1834). У раду ће се систематизовати и анализирати бурна рецепција првог годишта *Данице* у жанровски разноврсном корпусу документаристичке литературе Вуковог времена: преписци, црквеним и полицијским извештајима.

Кључне речи: *Даница*, Вук Ст. Караџић, преписка, документарна грађа.

Митрополит Стефан Стратимировић је био поборник будимског *Месецослова*, који се сматрао званичним црквеним календаром и чији је језик и правопис изриком препоручивао као образац: „Није дозвољено ни једнија јоти иначе (друкчије) разве јест у календару будимском” (Добрашиновић 1986: 83), који је о трошку Краљевско универзитетске печатње, од 1809. до 1840, уређивао и објављивао будимски парох Јован Витковић (1824). Уредника „Мјсяцословља” Митрополит је особито уважавао. Током 1815, након дуже борбе у Бечу, када је аустријско Краљевско намесничко веће хтелo да се у Српској православној цркви стари календар замени новим, митрополит Стратимировић се из аустријске престонице вратио са спасеним календаром. О томе сведочи анегдота: „У свом повратку један дан остао је у Будиму, да се одмори. Кад га је парох Јован Витковић са свештенством поздравио, он се захвалио и рече Јовану: ’Синко, нисам се надао, да ћу се жив вратити из ове очајне борбе, за сад сам очувао календар, али по скупу цену. Ако за идућу годину печаташ календар, печатај га на црвеној хартији, у знак да је крвавом муком сачуван’” (Витковић 1889: 16–17, 22).

* branzlat@gmail.com; ORCID 0000-0002-1532-0854

** Рад је резултат делатности у Институту за књижевност и уметност у Београду који финансира Министарство науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије.

Почетком јануара 1826, *Даница* је прispела у руке карловачком митрополиту Стефану Стратимировићу. Када је прочитао да је Вук Караџић у календару „пометао” празнике народним именима: *Божих, Васкресе-није, Спасовдан, Тројице* итд., он се запањено како је Вук смео да се усуди, не опомињући се лањског страдања Георгија Магарашевића који је, такође, у календару *Летописа* користио српске уместо словенских назива. Већ 16. јануара 1826, из Земуна, Василије Василијевић је јавио да је Митрополит тужио Вука код мирских власти због „извртања” календара (Караџић 1989: 47; Стојановић 1987: 280). Писао је, 14. јануара 1826, шефу бечке полиције, грофу Јозефу Седлницком, да му је у руке дошао „један годишњак за 1826. годину под називом *Даница (Morgenstern)*, штампан у Бечу у типографији Јерменског манастира”. Пошто је навео тачан садржај књиге, „чији је аутор Вук Стефановић alias Караџић”, тврдио је да он не замерашто је она писана простим српским језиком – дијалектом којим говори већина Срба у турским провинцијама, мада није и већински језик међу аустријским Србима који су достигли виши степен културе – већ да се противи томе што се аутор у календару дотакао светаца који су у најтежној вези са ритуалом његове Цркве и заједнички су и са „грчким унијатним хришћанима” (гркокатолицима). Степен прераде календара и скрнављење имена светаца и празника, а тиме и профанизацију ритуала Православне цркве, Митрополит је илустровао примерима:

У обредним књигама моје цркве стоји: 23. априла Св. Георгије мученик; 24. јуна Рођење Св. Јована Крститеља; 6. децембар Св. Никола; 27. децембра Св. Стеван Протомученик итд.; а аутор је ставио: Ђурђевдан, Ивањдан, Никољдан, Стефандан – исто тако као кад би у немачком календару хтели да ставе имена на простом немачком [...] пошто народ ова имена изговара тако на простом немачком дијалекту. Имена празника су такође прерађена: уместо Рождество Христово (Geburg Christi) – Божих; уместо Вознесење Христово (Himelfart Christi) – Спасов дан, као што то обично изговара најнижа класа људи.

У наставку, тужилац додаје да се уредник

не може правдати простодушним незнањем – јер је њему познато да је пре годину дана професор гимназије у Новом Саду Магарашевић у цепној књизи такође увео један прерађени календар који је, чим сам се обратио због тога мађарском намесништву, морао одбацити – па је он ипак пао у исту грешку. Такође се не може правдати тиме што народ у простом дијалекту тако изговара нека имена, пошто су његови претплатници скоро сви војна лица или духовни сталеж, или цивилни службеници и трговци, који нити тако говоре нити тако пишу, а осим једног претплатника из Филаделфије нема ни једног из стране државе, још мање из Србије где прост народ говори тим дијалектом.

Стога, митрополит Стратимировић „најпокорније моли Његову Ексцеленцију” да се календар из цепне књиге извади и да се писцу убудуће нареди, уколико му високе политичке власти буду и унапред дозвољавале да објављује своје забавнике, да мора из њих да изостави наопаки календар (Добрашиновић 1970: 135–136; 1986: 81–83).

Поводом Митрополитове тужбе, гроф Јозеф Седлницки затражио је да се стручно изјасни цензор Јернеј Копитар који је одобрио штампање спорног Календара (1986: 83–84). У својим образложењима Цесарско-краљевској и

Цензорској Дворској канцеларији у Бечу, Копитар је срчано бранио календар Вука Караџића, а жучно је спочитавао карловачком митрополиту да му изгледа добро полази за руком да свој погубан антикатолички и русофилски утицај безочно шири сад и изван будимске и пештанске надлежности чак и у бечкој дијацези. Као *argumentum ad hominem* навео је:

Наиме, ова од фанатичког незналице и безобзирног денунцијанта оглашена за профана и простачка, имена светаца и благих дана нису ништа друго већ они исти називи који су од пре хиљаду година уобичајени у устима католичких, као и грчких исповедника Илира, и који су примљени у свим католичким календарима у Славонији и Хрватској и у Далмацији [...] па их само због тога Стратимировић и напада [...] Његова је, наиме, намера да спречи књижевност коју Вук оснива својим *Рјечником*, својом *Српском Граматиком*, својим збиркама народних песама [...], а та књижевност има с католичким Илирима заједнички, али баш због тога од шизматичког калуђерства омрзнути, народни језик [...] То, у најбољем случају значи толико као кад би Његова Светост, Отац Папа, захтевао да католички календари могу постојати само на латинском језику а не и на италијанском, француском, немачком, шпанском, португалском итд. [...] Намера је јасна. Митрополит хоће, с једне стране, да стадо своје одвоји од оног у католичкој цркви, и да га отуђи не само догматски него и причањем поноса како његови имају *pretendue*-одличнији књижевни језик, о којем католици ништа и не знају јер мису слушају на латинском а само проповед на народном језику. С друге, пак, стране, хоће да их у охолост незнању и фанатизму без народне књижевности држи све дотле док се божијим провиђењем руски двоглави орао не спусти и у Илирију (Тада би, дабогме, илирски језик могао бити од руског прогутан утолико лакше што би, негајен и запуштен, могао тим мање ставити насупротив отпора и животне снаге).

Такође, Копитар је уверавао да је Вук Караџић начело и узор свом, а Стратимировићу тако непријатном календару, нашао управо у *Општем Хомилиариуму* архимандрита Јована Рајића који је 1794. објављен према одобрењу и препоруци тек рукоположеног Митрополита¹. У њему се, такође, налазе народна календарска имена: „Петров дан, Керстов дан, Ивањ дан”. Међутим, то онда није сметало „шизматичком” митрополиту који је временом свој „аустројски патриотизам систематски заменио русоманским”, па за српски народни језик, који је једнак с језиком католичких Илира у Славонији, Хрватској и у Далмацији, налази да је простачки, а уместо њега налази да је одличан руски црквени језик и да је једино употребљив у књижевности. Цесарско-краљевски цензор завршни исказ свео је реторским питањем: „Ваљда неће државна управа подупирати савез аустројских Срба с Русима, који се тамо хвали?” (1986: 85–90).

Иако је у културолошком смислу Копитарево изјашњење било деликатно и политички отрежњујуће, Бечко цензорско звање ипак је, поводом Митрополитове тужбе, наложило полицијску истрагу. Првосаслушани био је Алојз Шлегл, фактор Мехитаристичке штампарије. Он је изјавио да је Забавник штампан у тиражу 1000 примерака и да је предат аутору Вуку Стефановићу. Чиновник, господин Шуце, отишао је, 9. марта 1826, у стан Вука Караџића, у бечки дистрикт Ландштрасе, у предграђе Вајсгребер (Weisgarbern), у улици Марксергасе (Marxergasse). Конфисковано је три преостала примерка књиге и затражио је аутору да саопшти где се налазе остали егземпла-

¹ *Собраније разних неделних и празничних правоучителних поучениј*, Беч, 1794. Аутори појединих проповеди су Гаврил Петров и Платон Левшин, а преводилац је Јован Рајић.

ри. Према исказу Вука Караџића, број претплатника Забавника износио је преко седам стотина. Њихова имена су одштампана на странама 121–134 у књизи, чији се примерци налазе, већим делом, у Илирији, Славонији, Срему, Србији, Русији, Црној Гори и Немачкој, а тамо су упућени „углавном као поклон својим пријатељима, заштитницима и дописницима”. С обзиром на препреке у непознавању српског језика, Бечко цензорско звање је замолило Цесарско-краљевску Дворску полицију да да српском језику вичном цензору Јернеју Копитару да преведе на немачки језик списак имена претплатника и њихових боравашта како би се сазнала њихова места, када и коме су примерци послати. Пошто је „службени књиговецац” истргнуо „календаре светаца из поменутих Забавника”, депоновали су их у просторије Цензорског звања, а оштећене књиге вратили су власнику Вуку Стефановићу (1986: 90–91, 106). Након извештаја Бечког цензорског звања, Врховно полицијско звање обратило се вишој инстанци, Бечкој главној дирекцији полиције, да тачно утврди „личност овог странца, морал и политички карактер његов, затим циљ и потребу његовог боравка, као и његова средства за издржавање, његово занимање и начин живота” (92). После две седмице, тражиоцу је извештај доставио Алојз Берса, чиновник Бечке полиције:

Поменути Вук Стефановић родом је из Србије и био је настањен у Београду. После избијања устанка у Србији, а по повратку Турака који су уништили много српских породица, побегао је са својим оцем из поменуте тврђаве и дошао 1812. године у ову државу, и то у Панчево. Године 1813. дошао је у Беч, пошто је оставио свога оца у Панчеву, и налази се од тада, са малим прекидима, у овом престоном граду. За време боравка овде венчао се са једном овдашњом женом и он је отац неколико деце. Живео је делом од овамо донете незнатне имовине, а делом од писатељства на српском језику и издао је неколико, овде цензурираних, дела. Сарађивао је и на састављању *Новина србских* које су постојале када их је још издавао познати Давидовић. Уосталом, он се још увек бави књижевним радом на српском језику, од чега редовно прибавља средства за издржавање, не пада никоме на терет, а нема ни дугова. Што се тиче морала, васпитања и понашања Вука Стефановића, исти је на добром гласу, а своје исправно политичко мишљење доказао је често тиме, што је, из оданости према овој држави и највишем царском дому, учинио много корисне услуге полицијској служби са пуним поверењем и бесплатно. При оваквим околностима, не би било никаква приговора да се исти и даље овде заржи. Овде се мора приметити да њему, Вуку Стефановићу, није наклоњено православно свештенство, нарочито оно у турској граници, јер се он до сада трудио свим снагама да спречи њихово настојање да потпуно истисну српски језик из употребе и да уреди црквене књиге и школство за српску омладину по руском узор, чиме желе да код српског народа пропагирају припадност Русима. И зато се он увек трудио да што више уздигне изворни српски језик издавањем *Рјечника* и других корисних дела (92–95).

Иако извештај садржи нетачне податке из Вукове устаничке прошлости у Србији, као и неке конспиративне и интригантне појединости, попут Вукове кооперативности са бечком полицијом, обавештајни службени документ једновременно представља и једну од најранијих Вукових биографија, која је у дубоком дослуху са ранијим изјашњењима Јернеја Копитара који је, највероватније, био један од Берсиних информатора о Вуку Караџићу. Иако ни цензор нити бечка полиција нису ништа спорили аутору туженог Забавника и његовог календара, командир бечке полиције, гроф Јозеф Седлницки био је ванредно опрезан. Наложито је да се, ипак, садржај нападнутог

календара уступи ординаријатима православног обреда у Галицији и Далмацији који су подређени Сједињеној дворској канцеларији, а независни од митрополита Стратимировића, тако да су они могли објективно и пажљиво да испитају податке о календарским именима и да саопште непристрасна гледишта (94–96). Врховни канцелар Јосиф Франц Саурау писао је цивилном и војном гувернеру Далмације, барону Фрањи Томашићу да, поводом противуречних назора о начину писања *Данице* Вука Стефановића, задужи најподеснијег свештеника Православне цркве да брижљиво прегледа садржај књиге и да саопшти о томе примедбе или пак похвале (96–97). Фрањо Томашић је поверио задатак Спиридону (Милораду) Алексијевићу, иконописцу, свештенику у Задру, привременом викару Далматинске епархије (97)². Он је био позван, јер се бавио српском књижевношћу, преводио је са руског и италијанског језика (Шафарик 2004: 250, 302, 324, 326; Максимовић 2013: 10–13; Чалић 2008: 373–380). Сабрана дела Спиридона Алексијевића објављена су 2019. године. Његово име налазило се пак међу пренумерантима оптужене *Данице*, а претходно, док је био јеромонах манастира Крке и парох Дрнишки, он је био претплатник Вуковог *Српског рјечника* из 1818. године (Добрашиновић 2001: 84). Спиридон је уложио велики труд да пажљиво размотри алманах *Даницу* који је садржао календар православног обреда, чија су имена светаца и називи празника написани простонародним језиком. При том, консултовао је за мишљење и Лазара Бојића, православног војног капелана у пуку барона генерала Димитрија Радошевића, који је био „врло много упућен у књижевност илирског језика, и поседовао је вредна знања о свему што се тиче језика и цркве”. Припадајући најранијим српским биографима и историчарима књижевности, Бојић је, још као студент филозофије Пештанског универзитета, у Бечу 1815. објавио књигу *Памјатник мужем у славено-сербском книжеству славном*, у којој је саопштио четири биографије српских књижевника – Јована Рајића, Доситеја Обрадовића, Григорија Трлајића и Атанасија Стојковића. У уводу књиге извршио је поделу српске књижевности на стару и нову. Према Бојићу, последњи писац старе књижевности био је Ђорђе Бранковић, а први аутор нове епохе Захарија Орфелин (Деретић 2002: 554). У наставку, Бојић само набраја покојне и живе књижевнике. Он први помиње „Вука Стефановича” иако се Вук тек 1814. јавио својим двама књигама (Бојић 1915: 27; Петровић 1971: 567). Захваљујући списку Лазара Бојића забележена су имена писаца чији се траг у српској књижевности доцније сасвим приметно (Шафарик 2004: 214–216, 226–228, 230, 232–234, 239). Такође, он је био претплатник Вукових трију лајпцишких части *Народних српских пјесама* и *Данице* за 1826. Но, резултат Алексијевићевих и Бојићевих испитавања саопштио је на италијанском језику Спири-

² Био је парох у Задру од 1817. до 1823. Након Шибенске буне 1821. против епископа Венедикта Краљевића, због покушаја унијаћења православних приморских Срба, те након Краљевићевог одласка из Шибеника 1823, обављао је и функцију администратора или привременог викара Далматинске епархије, све до 1829. и именовања Јосифа Рајачића за новог далматинског епископа. Главно Алексијевићево дело, аутобиографско-мемоарски спис *Споменак Милорадов*, написан је у епистоларној форми, а објављен више од шест деценија након његове смрти у задарском *Гласнику Православне далматинске цркве* (Чалић 2008: 373–374; Влачић 1941: 48–58).

дон Алексијевић Фрањи Томашићу, у Задру, 30. августа 1826. Приклонивши се ставовима карловачког митрополита Стратимировића, њихова негативна рецензија календарског дела Вуковог алманаха, садржала је, између осталог, следеће аргументе:

Старословенски језик руске цркве је онај језик који је био најпогоднији да прими својства и љепоте грчког књижевног језика, због чега је већ прије хиљаду година постао црквеним језиком, на којем је написано све оно што се односи на цркву и богослужење као у оригиналу. Због тога, имена светаца и називи празника треба да буду написани на том језику; док су у алманаху *Даници* напред наведени називи написани на простонародном дијалекту, неприкладно и највећим делом без везе са етимологијом, због чега долази, донекле, до тога да је профанисано оно што припада православном обреду. У том циљу подносим неколико приказа и примјера: Сабор Јоана Крститеља – Јовањдан; Георги – Ђорђе; Григори – Глигорије; Воскрсеније Христово – Вакрсеније; Сошчествије свјатого Духа – Тројице; Рождество Јоана Крститеља – Ивањдан; Успеније Богородици – Велика Госпођа; Рождество Богородици – Мала Госпођа; Рождество Христово – Божић; Стефан Архиђакон – Стјепањдан; Христос – Ристос; Манастир – Намастир; Србин српски – Србин серпски. Из овога се врло добро види да су како називи празника тако и имена светаца, написани на простом народном дијалекту, не само унакажени, него су, такође, у неку руку профанисани, и стога морају довести филолога у недоумицу. С обзиром на то што 7. јануара пада Свети Јован Крститељ, а 24. јуна је рођење истог свеца, кога је Стефановић у *Даници* у првом случају назвао Јован, а у другом Иван; тако се 15. августа слави успомена на успене Девице Марије, а 8. септембра успомена на њено рођење, што је у *Алманаху* назначено као Велика Госпођа и Мала Госпођа. Христос је грчка ријеч и значи онај који је од Бога помазан, а обратно, Ристос не значи ништа. Монастерион је исто тако грчка ријеч и значи склониште монаха, а његови житељи носе назив монаха; али ако манастир треба да се зове намастир, онда би и његови становници требало да се зову намаси, а не монаси, што нико није рекао. Овај Стефановић се потписује у свом *Рјечнику* као Стефановић, што јасно произлази из Стефан; али ако је тако, како је он могао у свом *Алманаху* да намјесто Стефана Архиђакона стави *Стјепањ дан* [...] Пошто је мајка словенских дијалеката савршени старословенски језик руске цркве, није потребно да се удаљавају од тога ако желе да за кратко вријеме постигну оно чиме се данас поносе Њемци, а што су Французи постигли већ у вријеме Луја XIV.

Међутим, да би далматинског гувернера и бечку полицију учинио спокојнима, известилац Спиридон Алексијевић је приметио „да оно мало примјерака алманаха *Данице* који су унијети у Далмацију нису досад произвели никакав штетни утицај и чита се више из радозналости него што му се придаје било какав степен важности” (Добрашиновић 1986: 99–102).

Далматински гувернер барон Фрањо Томашић обавестио је врховног канцелара Јозефа Франца Саурау о ставовима двојице српских православних владика у Буковинској и Далматинској митрополији који нису били потчињени карловачком митрополиту и који претходно нису били извештени да је Митрополит био уплетен у разилажења, што је потврђивало њихову неутралну и слободну критичку процену. С једне стране, произашло је да „обојица се у суштини слажу с мишљењем карловачког Митрополита. Нарочито је исцрпан генерални викар православне вероисповести у Задру, чије примедбе, уосталом, несумњиво потичу из пера свештеника у пуку барона Радошевића”. Но, с друге стране, далматински гувернер није налазио ништа толико драматично „или бар не толико како то хоће да прикаже карловачки Митрополит, кад се у једном календару писаном посебно за простог чове-

ка, или у поучној књизи, појављују називи обичног говора”. Он је извештај закључио умирујућом напоменом вршиоца дужности задарског викара да малобројни приспели примерци *Данице* и њеног календара нису произвели никакву саблазан у Далмацији (1986: 103–104).

Наредно годиште *Данице*, забавника за годину 1827, појавила се крајем 1826. године. Календар за 1827, који је дат „по обичному мјесецослову наше цркве”, стављен је иза „Имена ГГ пренумераната”. Као што је било најављено у огласу, написан је старим правописом и словенским језиком. Положајем на крају књиге његов статус је био проблематичан, изгледало је као да га се Вук Караџић одриче и да није његов (Стојановић 1987: 295). О томе сведоче и неки примерци *Данице* за 1827. који немају календар, па „стиче се утисак да се Вук, после афере с календаром уз претходно годиште, колебао да ли да доноси календар: зато га није дао уз остали календарски део на почетку овогодишњег забавника. Доцније пак увезивао га је у неким примерцима, и то на крају” (Караџић 1974: 40).

Тек након више од једног и по века занимљиво је да је Вукову „недобитку” око народног календара заправо извео и довршио етнолог Миле Недељковић који је за сваки дан у години пронашао његов српски народни и обичајни назив (Недељковић 1987; 1990).

ЛИТЕРАТУРА

- Алексијевић 2019:** С. Алексијевић, *Дела*, Ж. Војновић, ур., Едиција Српски црквени писци у Далмацији у 19. и 20. в, књ. 3, Београд – Шибеник: Истина.
- Боич 1815:** Л. Боич, *Памятникъ мужемъ у славено-сербскомъ книжеству славнымъ*, часть 1, Беч.
- Витковић 1889:** Г. Виковић, „Биографија Јована Витковића”, *Летопис Матице српске*, А. Хацић, ур., год. 58, књ. 157, 1–24.
- Витковић 1824:** Ј. Витковић, ур., *Мѣсяцословъ на лѣто отъ рождества Христова 1825*, Будим.
- Влачић 1941:** Љ. Влачић, „Викарство Синђела Спиридона Алексијевића-Милорадовића (по необелодањеним Тајним актима Далматинског губернијума), *Хришћанско дело, часопис за хришћанску културу и црквени живот*, год. 7, св. 1, Скопје, 48–58.
- Деретић 2002:** Ј. Деретић, *Историја српске књижевности*, Београд: Просвета.
- Добрашиновић 1970:** Г. Добрашиновић, ур., *Архивска грађа о Вуку Караџићу I, 1813–1864*, Београд: Архив Србије.
- Добрашиновић 1986:** Г. Добрашиновић, ур., *Вук под присмотром полиције*, Београд: Вуков сабор – Рад.
- Добрашиновић 2001:** Г. Добрашиновић, *Вукови пренумеранти 1814–1862*, Београд – Нови Сад: Београдско читалиште – Прометеј.

- Карацић 1974:** В. С. Карацић, „Библиографија списка Вука Карацића”, *СДВК*, књ. XXXVI, Г. Добрашиновић, ур., Београд: Просвета.
- Карацић 1989:** В. С. Карацић, „Преписка III 1826–1828”, *СДВК*, књ. XXII, Г. Добрашиновић, ур., Београд: Просвета.
- Максимовић 2013:** Г. Максимовић, *Заборављени књижевници. Књижевносторијски огледи о скрајнутим писцима српског 19. вијека*, Пале: Српско просвјетно и културно друштво „Просвјета”.
- Недељковић 1987:** М. Недељковић, „Народни календар – Вукова недобијена битка”, *Zbornik radova XXXIV kongresa Saveza udruženja folklorista Jugoslavije*, М. Fulanović-Šošić, ур., Tuzla: Udruženje folklorista Bosne i Hercegovine, 153–158.
- Недељковић 1990:** М. Недељковић, *Годишњи обичаји у Срба*, Београд: „Вук Карацић”.
- Петровић 1971:** Д. К. Петровић, „Лазар Бојић, писац прве књиге есеја у српској књижевности”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, М. Лесковац, ур., књ. 19, св. 3, Нови Сад: Матица српска, 567–569.
- Стојановић 1987:** Љ. Стојановић, *Живот и рад Вука Стеф. Карацића (26. окт. 1787. – 26. јан. 1864)*, Београд: БИГЗ.
- Чалић 2008:** Б. Чалић, „Молитва Господња Спиридона Алексијевића” (сепарат из *Љетописа*), Загреб: Српско културно друштво „Просвјета”, 373–380.
- Шафарик 2004:** П. Ј. Шафарик, *Историја српске књижевности*, М. Д. Стефановић, ур., Београд – Нови Сад: Завод за уџбенике и наставна средства – Вукова задужбина – Матица српска.

Branko R. Zlatković

„DANICA” – THE ALMANAC BY VUK KARADŽIĆ AS A LITERARY THEME

Summary

Vuk Karadžić published five anniversaries of almanac *Danica* (1826–1829, 1834). The paper will systematize and analyze the stormy reception of *Danica*’s first anniversary in the genre-diverse body of documentary literature of Vuk’s time: correspondence, church and police reports.

Keywords: *Danica Journal*, Vuk St. Karadžić, correspondence, documentary sources.